

فرم درخواست ارزشیابی فعالیتهای نوآورانه آموزشی - جشنواره شهید مطهری

عنوان فارسی: ارزیابی الکترونیکی و ارتقای محیط آموزشی درمانگاههای مراکز آموزشی درمانی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود از دیدگاه کارورزان بر اساس الگوی ACLEEM

عنوان انگلیسی

Electronical evaluation and improving of educational environment in the educational centers of Shahroud University Medical Sciences from the viewpoints of interns, based on ACLEEN pattern

حیطه نوآوری: یادگیری الکترونیکی

نام صاحب / صاحبان فعالیت نوآورانه: دکتر پونه ذوالفقاری، خانم نسیم نیک خصلت، خانم ربابه زروج حسینی
نام همکاران: دکتر محمدباقر سهرابی، دکتر مهدی ابراهیمی، خانم مریم یوسفی، خانم الهه یحیایی

محل انجام فعالیت: دانشگاه علوم پزشکی شاهرود دانشکده پزشکی گروه/ رشته پزشکی مقطع تحصیلی بالینی

مدت زمان اجرا: تاریخ شروع اردیبهشت ماه 95 تاریخ پایان دی ماه 95

هدف کلی

ارزیابی الکترونیکی و ارتقای محیط آموزشی درمانگاههای مراکز آموزشی درمانی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود از دیدگاه کارورزان بر اساس الگوی ACLEEM

اهداف ویژه / اختصاصی

- ارزیابی الکترونیکی محیط آموزشی درمانگاههای مراکز آموزشی درمانی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود از دیدگاه کارورزان بر اساس الگوی ACLEEM
- ارتقای محیط آموزشی درمانگاههای مراکز آموزشی درمانی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود از دیدگاه کارورزان بر اساس الگوی ACLEEM

بیان مسئله (ضرورت انجام و اهمیت اهداف انتخابی را ذکر کنید)

امروزه آموزش پزشکی به دلیل تأمین نیروهای گرداننده نظام سلامت جامعه مورد توجه ویژه قرار گرفته و مطرح شدن فرضیه های نوین در زمینه تئوری های آموزشی طی سالیان اخیر موجب ایجاد رویکردهای جدید در زمینه آموزش پزشکی شده و توجه ویژه ای را به ارتقاء کیفیت مستمر در سیستم های آموزشی معطوف نموده است. بر اساس یکی از مهم ترین رویکردهای موجود

(آموزش مبتنی بر دستاورد) هر سیستم آموزش عالی باید دانشجویان را بر اساس نیازهای آینده کاری آنان و دستاوردهای حضور دانش آموختگان در جامعه تربیت نماید. در مورد آموزش پزشکی، آنچه در رویکرد سنتی به عنوان محیط غالب آموزش بالینی شناخته می شود، آموزش بیمارستانی (در بخش های بستری) بوده و عمده برنامه های آموزشی در این موقعیت برنامه ریزی و اجرا می گردد، در صورتی که آنچه در محیط کاری آینده پزشکان عمومی به طور عمده مطرح می باشد بیماران سرپایی و درمانگاهی است که نه تنها از نظر نوع بیماری ها بلکه از نظر زمان کوتاه موجود برای ایجاد ارتباط مؤثر، گرفتن اطلاعات و انجام معاینه و مرور تشخیص های افتراقی و همچنین درمان سرپایی و نسخه نویسی با بخش های بستری دارای تفاوت اساسی بوده و در نتیجه امروزه توجه به آموزش طب سرپایی و درمانگاهی مورد توجه قرار گرفته و شواهد فراوان از نقش آن در بهینه نمودن عملکرد آینده پزشکان عمومی و بررسی مشکلات آن در دنیا وجود دارد. ابزارهای سنجش و ارزیابی کیفیت خدمات درمانگاهی و سرپایی بسیار متنوع بوده و هر کدام دارای مزایا و معایبی هستند. یکی از مهم ترین این ابزارهای ارزشیابی، پرسشنامه ACLEEM می باشد. این پرسشنامه به عنوان اولین پرسشنامه توسعه یافته برای ارزیابی محیط آموزشی مراقبت های سرپایی طراحی شده است. این ابزار به منظور یکسان سازی ارزیابی ارائه دهندگان خدمت بهداشتی بویژه افراد متخصص توسط آقای ریکوئیل می در سال 2012 طراحی شده است که دارای 50 سوال معتبر و پایا می باشد. تکمیل و ثبت اطلاعات بصورت دستی برای تعداد سوالات نسبتاً زیاد این پرسشنامه شاید مورد قبول همه کارورزان نبوده و با حوصله کافی این عمل را انجام نداده لذا طراحی این پرسشنامه بصورت صفحات الکترونیکی تحت وب شاید ضمن جذاب تر نمودن عملیات تکمیل فرم، شاید موفقیت این تحقیق را دوچندان نماید. در این زمینه گرچه در کشور ما مطالعات جامع و در برگیرنده جوانب مختلف آموزش سرپایی و طب درمانگاهی صورت نگرفته است اما تجربیات موجود و برخی مطالعات انجام یافته حاکی از عدم کفایت و نارسایی این حیطه مهم آموزش پزشکی می باشد که علل و زمینه های متفاوتی برای آن قابل تصور است که باید در هر دانشگاه با توجه به شرایط خاص آن مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته و عملی ترین مداخلات جهت بهبود آن طراحی و اجرا گردد، تا دانش آموختگان در این زمینه مهم کاری خود در آینده از کفایت لازم برخوردار باشند. از این رو این مطالعه با هدف بررسی وضعیت آموزش درمانگاهی در دانشگاه علوم پزشکی شاهرود از دیدگاه دانشجویان مورد بررسی قرار گرفته است.

مرور تجربیات و شواهد خارجی (باذکر فرانس)

- 1- در مطالعه Moser و همکاران استفاده از یک فارماسیست در درمانگاه آموزشی پیشنهاد شده است (1).
- 2- در مطالعه Foster Page و همکاران، ارزشیابی اقتصادی مطالعه منظم و مکرر از عملکرد آموزش اساتید در درمانگاهها بسیار ارزشمند تلقی شده است (4).
- 3- در مطالعه Soemantri و همکاران لحاظ نمودن انگیزه اساتید در مشارکت آموزش درمانگاهی بسیار مهم در نظر گرفته شده بود (5).
- 4- در تحقیق Genn و همکاران استفاده از مدرسین علاقه مند و توانمند بدون عضویت در هیأت علمی پیشنهاد شده است (7).

مرور تجربیات و شواهد داخلی (در این بخش سوابق اجرایی این نوآوری در دانشگاه و کشور بطور کامل با ذکر فرانس ذکر شود)

- 1- در مطالعه نادری استفاده از اساتید ماهر و علاقه مند به عنوان مهم ترین عامل موفقیت در آموزش درمانگاهی اعلام شده است (2).
- 2- در تحقیق بازرگان توجیه شدن کامل اینترن ها از هدف کار درمانگاهی و همکاری مناسب اساتید و بویژه رزیدنت های ماهر از مهم ترین نکات موفقیت در این زمینه ذکر شده است (3).

منابع:

1. Moser C.A, kalton G. Survey method in social investigation. 2st Edition, Ashgate Publication: UK, 2014.
2. Naderi a, naraghi m, Research methods and how to evaluate in the humanities.3st Edition, office of Research and publication: Iran, 2012.
3. Bazargan A, Hejazi a, Research methods in Behavioral Science. 3 st Editon, AGah: Iran, 2011.
4. Foster Page L, Kang M, Anderson V, Thomson W. Appraisal of the Dundee Ready Educational Environment Measure in the New Zealand dental educational environment. European Journal of Dental Education 2014; 16: 78-85.
5. Soemantri D, Herrera C, Riquelme A. Measuring the educational environment in health professions studies: A systematic review. Medical teacher 2013; ۳۶:947-52.
۶. Cavanaugh S, Simmons P. Evaluation of a school climate instrument for assessing affective objectives in health professional education. Evaluation and the Health Professions 2011; 20: 455-478.
7. Genn J. AMEE Medical Education Guide No. 23 (Part 1): Curriculum, environment, climate, quality and change in medical education-a unifying perspective. Medical Teacher 2011; 23: 337-44.

شرح مختصری از فعالیت صورت گرفته را بنویسید (آماده سازی، چگونگی تجزیه و تحلیل موقعیت و تطبیق متدولوژی ، اجرا و ارزشیابی را در این بخش بنویسید)

در این مطالعه جامعه مورد مطالعه شامل 90 کارورز دانشگاه علوم پزشکی شاهرود بوده که با روش نمونه گیری آسان مبتنی بر دسترس وارد مطالعه شدند. ابزار جمع آوری اطلاعات پرسشنامه استاندارد ACLEEM بود که شامل دو قسمت اطلاعات دموگرافیک شرکت کنندگان مثل سن، جنس ، مدت زمان اینترنی،..... و قسمت اختصاصی که شامل 50 سوال به صورت 5 گزینه ای فهرست و درجه بندی شده است که از موافق تا مخالف زیر مجموعه اصلی توانمندی اساتید بالینی (با 12 سوال و 48 امتیاز)، فعالیت در عرصه بالینی و مراقبت از بیمار (11 سوال با 44 امتیاز) ، تخصیص وقت برای فعالیت های غیر بالینی (5 سوال با 20 امتیاز) ، زیر ساخت (6 سوال با 24 امتیاز)، مهارت های بالینی (6 سوال با 24 امتیاز) ، سنجش و بازخورد (4 سوال با 16 امتیاز)، اطلاعات ، ارتباطات و فناوری (3 سوال با 12 امتیاز) و نظارت بالینی (3 سوال با 12 امتیاز) را بررسی می کنند. هر متغیر با استفاده از معیار لیکرت 5 گزینه ای مورد بررسی قرار گرفت و به بهترین شرایط امتیاز 4 و بدترین حالت امتیاز 0 داده شد لذا امتیاز هر پرسشنامه بین صفر تا 200 متغیر خواهد بود. فراوانی هر گزینه جهت بررسی وضعیت تک تک سوالات و امتیاز کلی پرسشنامه برای بررسی همبستگی کلی متغیرها محاسبه و آنالیز شدند. پرسشنامه بدون نام بوده و افراد در صورت تمایل در مطالعه شرکت می کردند. جهت راحتی کار اینترن ها این پرسشنامه بصورت صفحات الکترونیکی و با بارگذاری بر روی سایت مرکز آموزشی درمانی امام حسین(ع) انجام گردید.

در جمع بندی نتایج مشخص شد که میانگین امتیاز بدست آمده 110 از 200 بوده است. از نظر فراگیران آموزش مهارت مهم نسخه نویسی که از کلیدی ترین اهداف آموزش درمانگاهی می باشد، ناکافی بوده و این یافته علی رغم آن است که امروزه اهمیت آموزش نسخه نویسی در طب سرپایی بدیهی است و شواهد جدید در کشورهای پیشرفته علاوه مطالعه نسخه نویسی، بر آموزش مهارت قانع کردن بیمار در استفاده از داروهای تجویز شده در طب سرپایی تأکید دارد. در کشور ما با توجه به شواهد متعدد مبنی بر عملکرد نادرست پزشکان در تجویز دارو و نسخه نویسی، ضرورت اهمیت دادن به آموزش نسخه نویسی از طریق ایجاد امکان نوشتن نسخه و سپس تصحیح آن در درمانگاه روشن می گردد. اثر ارتباط پزشک با بیمار در درمانگاه در بازده آموزش و درمان طب سرپایی نشان داده شده است و شواهدی نیز از گنجاندن آموزش ارتباط با بیمار و مدیریت درمانگاه در طب سرپایی در مطالعه

ارائه شده است. اما به نظر می رسد این جنبه مهم در آموزش درمانگاهی چندان مورد توجه و همچنین ساختارمند نبوده و بیشتر به طور سلیقه ای و براساس تجربه انجام می گردد در صورتی که آنطور که زالی و همکاران نشان دادند بیش از نیمی از علل نارضایتی بیماران مربوط به برخورد پزشک بوده است.

شواهد مدرن نشانگر توجه برنامه ریزان به کاربرد آزمون ویژه در آموزش درمانگاهی، گنجاندن نگرش مبتنی بر شواهد، اختصاص سهم منطقی از آموزش مداوم به طب سرپائی می باشد که در آینده باید مدنظر قرار گیرد. در مجموع مطالعه ما دیدگاه منفی اغلب فراگیران علی رغم علاقه به طب سرپائی نسبت به کیفیت موجود آموزش درمانگاهی در مقابل دیدگاه نسبتاً مثبت اغلب اساتید در این مورد و همچنین نظر فراگیران در مورد عدم کفایت آموزشی نسخه نویسی و مدیریت درمانگاهی و کم بودن امکان فعالیت مستقل آنها را در درمانگاه نشان داد.

شرح مختصری از فعالیت صورت گرفته را به انگلیسی بنویسید (آماده سازی، چگونگی تجزیه و تحلیل موقعیت و تطبیق متدولوژی، اجرا و ارزشیابی را در این بخش بنویسید)

The aim of this study was to assess educational environments of outpatient clinics in teaching hospitals affiliated to a medical university in Shahroud. This descriptive cross-sectional study was performed in the all clinics of teaching hospitals by an ACLEEM questionnaire.

Results: In all 90 interns participated in the study. The total means score was 110.9 out of 200 indicating that interns were positive. Significant differences among teaching hospitals on 4 domains: Quality of Clinical Teachers, Protected Time for Non-Clinical Activities, Information, Communication & technology, and Clinical supervision. The overall results showed that interns were positive about teaching environment. Thus, it is recommended that the focus in teaching hospitals should be on factors that make positive influence on interns' evaluation

شیوه های تعامل با محیط که در آن فعالیت نوآورانه به محیط معرفی شده و یا مورد نقد قرار گرفته را ذکر کنید.

توجه: در این بخش موارد ذیل را ذکر کنید:

- برگزاری دوره های آموزشی در جهت انتقال نوآوری
- پذیرش در کنگره ها و جشنواره ها
- شیوه های نشر نوآوری اعم از CD/ پاورپوینت / مقالات داخلی یا خارجی/ تارنما/ کتاب/ راهنما
- شواهد تعمیم نوآوری در اماکن دیگر و نتایج آنها
- نقد خبرگان/ همکاران/ مشتریان یا فراگیران

ضمن توجیه کامل کارورزان از هدف تحقیق و نحوی تکمیل پرسشنامه بصورت کامل، از آنها خواسته شد با صداقت کامل و بدون از هر گونه جبهه گیری و در شرایط عادلانه این پرسشنامه را تکمیل نموده تا با مشخص شدن نتایج آن بتوان مشکلات کشف شده را در حد امکان کنترل نمود.

نتایج حاصل از این فعالیت و این که فعالیت ارائه شده چگونه موفق شده است به اهداف خود دست یابد را بنویسید.

توجه: در این بخش موارد ذیل را ذکر کنید:

- شواهد دستیابی به اهداف برای هر یک از اهداف ویژه به تفکیک
- میزان رضایتمندی فراگیران/مشتریان
- نقاط قوت و ضعف و پیشنهادات برای آینده

نتایج این تحقیق جهت انتشار برای چندین مجله معتبر ارسال شده و منتظر اکتشاف سایر مقالات هستیم.

سطح نوآوری

- در سطح گروه آموزشی برای اولین بار صورت گرفته است .
- در سطح دانشکده برای اولین بار صورت گرفته است .
- در سطح دانشگاه برای اولین بار صورت گرفته است .
- در سطح کشور برای اولین بار صورت گرفته است .
- در دنیا برای اولین بار صورت گرفته است .

اینجانب دکتر پونه ذوالفقاری مجری فرایند بوده و متعهد می گردم کلیه اطلاعات مبتنی بر واقعیت ترتیب داده شده است .

توجه : لازم است مجموعه ایی از مستندات ، فیلم ومرتبط با فرایند که ارزیابی واقعی آن را ممکن می کند بصورت فایل تهیه و به همراه فرم درخواست ارزیابی جشنواره کشوری ارسال شود. این مجموعه باید حاوی اطلاعاتی باشد که امکان اجرای این فعالیت را توسط سایر افراد در مراکز دیگر فراهم نماید(مثلا در حیطه تدوین و بازنگری برنامه حداقل باید کوریکولوم کامل ضمیمه باشد).